Štev. 21. V Trstu, četrtek dne 21. januarja 1915. Letnik XL.

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.
Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24·—
za pol leta . . . . . „ 12·—
za tri mesece . . . . . „ 6·—
Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5·20
za pol leta . . . . . „ 2·60

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5·—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2·—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.
Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652.

Na Rusko-Poljskem položaj neizpremenjen. - V Galiciji artiljerijski boji

V Karpatih nepomembne praske. - Posamezni nemški uspehi na raznih krajih francoske fronte.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 20. (Kor.) Uradno se objavlja: 20. januarja:

Splošni položaj je neizpremenjen. Na fronti na Poljskem so se vršili, izvzemši bojev med patruljami, le artiljerijski boji.

Ob Dunajcu je naša artiljerija z uspehom obstreljevala oddelke sovražnih infanterijskih linij in je izsilila izpraznitev neke zelo močno zasedene pristave. Neki manjši oddelek je prodrl do reke, prizadejal nasprotniku več sto mož izgube in razrušil sovražni vojni most preko Dunajca.

V Karpatih le nepomembne praske.

Namestnik šefa generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

Nadvojvoda Friderik pri četah prve armade.

DUNAJ, 20. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

V zadnjih dneh je nadziral nadvojvoda Friderik hrabre čete prve armade. Vtisi, ki jih je dobil armadni višji poveljnik na tem potovanju, so bili vseskozi zadovoljivi. V vsem ozkem prostoru armade je vladal vzoren red. Sedaj se dela intenzivno na vzdržanju in vzpostavitvi komunikacij, kakor tudi na izčiščenju ozemlja v vsem armadnem območju.

Zdravstveno stanje jako dobro oskrbovanih čet je izvrstno, njihov nastop v vsakem oziru odličen. Čete so vseskozi bojaželjne in čakajo nestrpno na pričetek nove ofenzive.

Že na potovanju k armadi je šel nadvojvoda skozi trdnjavo Krakov, ki se je v težkih decemberskih bojih tako sijajno odlikovala.

Nadvojvoda je bil sprejet od vojaških in civilnih funkcijonarjev in prisrčno pozdravljen od prebivalstva, ki je razobesilo zastave. Pri povratku nadvojvode skozi Krakov je bilo mesto slavnostno razsvetljeno. Na ulicah je bilo vse polno ljudstva, ki je priredilo višjemu poveljniku navdušene ovacije. Zvečer je bil nadvojvoda v krogu tovarišev in je večerjal v oficirskem kazinu. Sploh je porabil nadvojvoda tekom svojega bivanja pri prvi armadi vsako priliko, da je prišel v dotiko z oficirji in moštvom in da dobi lastne vtise.

Po povratku v glavni stan, je poslal nadvojvoda krakovskemu mestnemu predsedstvu brzojavko, kjer se zahvaljuje za topstvu in prebivalstvu za ovacije in naznanja, da bo poročal o tem priznanja vrednem patrijotičnem nastopu krakovskega prebivalstva Njegovemu apostolskemu Veličanstvu.

Obisk pri Danklovi armadi.

BERLIN, 20. (Kor.) Vojni poročevalec »Lokalanzeigerja« opisuje obisk pri armadi generala Dankla in naglaša, da je imel priliko pri tem, videti eno najponosnejših armad, kar se jih je kdaj zbralo pod habsburško vojno zastavo. Polna zmagoslavnih tradicij, navdana s prepričanjem na zmago, zamore gledati Danklova armada na dejanja, kakršnih dosedaj svetovna zgodovina še ni zaznamovala. Vojni poročevalec je našel v frontah armade tako splošno, tako globoko ukoreninjeno zaupanje v zmago, da smatra za izključeno, da se nahaja še kje na zemlji kaka armada, ki bi se zamogla upirati tem četam.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 20. (Kor.) Veliki glavni stan, 20. januarja.

Vzhodno bojišče.

Položaj na vzhodu je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z nemško-francoskega bojišča.

BERLIN, 20. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 20. januarja:

Zapadno bojišče.

V ozemlju med obrežjem in Lyso so se vršili le artiljerijski boji.

Pri Notre Dame de Lorette, severozapadno od Arrasa, smo iztrgali sovražniku neki 200 metrov dolg strelski jarek. Pri tem smo uplenili dve strojni puški in ujeli nekaj vojakov.

V Argonih so zavzele naše čete nekaj sovražnikovih strelskih jarkov. Na nekem mestu smo pridobili zopet 500 metrov na ozemlju.

V gozdu, severno od Sennheima, je naš napad dobro napredoval. Zavzeli smo Hirzstein. Dva oficirja in 40 alpskih lovcev je bilo ujetih.

Vrhovno armadno vodstvo.

LONDON, 20. (Kor.) List »Times« poroča iz Pariza z dne 18. t. m.: Sovražnik ni poskušal, da bi pri Soissonsu predrl preko Aisne, napravil pa je močan napad na zapadno ležeči Autraches in Troyon. Iz tega se sme sklepati, da vspeh pri Soissonsu za Nemce nima nobene veljave, ako v sosednih delih fronte ne pridobe odgovarjajočega ozemlja. Nemci se najbrže trudijo, da bi zagozdo, ki so jo zagnali v sovražne vrste, razširili, da bi potem poskusili s silo prekoračiti reko brez nevarnosti za krila.

Nemška letala ob angleškem vzhodnem obrežju.

BERLIN, 20. (Uradno). V noči od 19. na 20. januarja so izvršila mornariška letala napad na nekatere utrjene kraje ob angleškem vzhodnem obrežju. Pri tem so bile ob meglenem vremenu in dežju večkrat vržene bombe z uspehom. Letala so bila obstreljevana, a so se vrnila nepoškodovana.

Namestnik šefa admiralskega štaba,
pl. Behnke.

Policijske odredbe v Londonu za slučaj napada letal.

LONDON, 20. (Kor.) Policija je dobila sledeče instrukcije za slučaj napada letal.

Vsak redar, ki je priča bombne eksplozije, mora dati znamenje za alarm in če potrebno, poklicati ognjegasce in obvestiti o dogodku kar najhitreje prihodnjo policijsko postajo. Če bo kdo ranjen, mora redar poklicati zdravniško pomoč in tudi sam pomagati. Poveljnik policijske postaje mora odrediti vse primerne odredbe in poročati vsem bližnjim policijskim postajam, kakor tudi glavni postaji. Poveljnik glavne postaje telefonira centralnemu uradu, ki obvesti admiraliteto in vojni urad in poskrbi za najširše razširjenje alarma. V slučaju alarma, se bodo razdelile med redarje repertirne pištole.

Letno poročilo londonskih zavarovalnic o zaplenjenih ladjah.

LONDON, 20. (Kor.) Letno poročilo londonskih zavarovalnic zaznamuje 445 zaplenjenih in v pristaniščih zadržanih nemških ladij. Vse ladje skupaj imajo 1,004.826 tonelat. 506 nemških in 50 avstrijskih ladij se je zateklo v nevtralna pristanišča. Ob izbruhu vojne je bilo v nemških pristaniščih zadržanih 79 angleških ladij s 172.988 tonelatami. Nemške vojne ladje so zaplenile od takrat 45 angleških ladij dolge vožnje z 200.856 tonelatami, med katere niso vštete ribiške ladje.

Angleška admiraliteta pusti voziti zaplenjene parnike na lastni račun.

LONDON, 20. (Kor.) Admiraliteta je sklenila, da pusti voziti več zaplenjenih parnikov, ki vozijo oglje, na lastni račun.

Francosko uradno poročilo o potopitvi »Saphirja«.

PARIZ, 20. (Uradno.) Francoski podmorski čoln »Saphir«, ki je bil 15. januarja ob izhodu iz Dardanel na opazovanju, se od takrat ni več vrnil k francoskemu brodovju. Inozemsko časopisje poroča, da je bil potopljen in da so turški čolni rešili del posadke.

V Parizu.

PARIZ, 20. (Kor.) Vsled začasne ustavitve javne razsvetljave tekom večernih ur, se je razširila v torek vest, da so na potu proti Parizu zrakoplovi. Vest je bila neutemeljena. Gre le za poizkus izvedbe predpisanih odredb za slučaj, če bi nastala slična eventualnost.

Nemško vojno posojilo.

BERLIN, 20. (Kor.) Wolffov urad poroča: Vsled posebnih naredb naknadno dovoljeno podpisovanje vojnega posojila od strani vojaštva je doseglo okroglo svoto 20 milijonov mark. Celokupna svota podpisanega posojila znaša malodane 4481 milijonov.

Turčija proti trosporazumu.

Turško poročilo o uporih v ruski črnomorski mornarici.

CARIGRAD, 20. (Kor.) Otomanski poročevalski urad poroča, da je bilo 57 mornarjev ruskega črnomorskega brodovja obsojenih v Odesi pred vojnim sodiščem radi upora na tri leta trdnjavske ječe.

Za Rdeči polumesec.

DUNAJ, 20. (Kor.) Minister za zunanje zadeve baron Burian, trgovinski minister pl. Schuster in predsednik poslanske zbornice dr. Sylvester so vstopili v predsedstvo avstrijskega komiteja za Rdeči polumesec. Tudi soproga zunanjega ministra se je postavila v službo na korist Rdečemu polumesecu in je prevzela predsedstvo damskega komiteja, ki ga je treba še ustanoviti.

Potres v Italiji.

AVEZZANO, 20. (Kor.) Kralj si je ogledal danes Luco de Marsi, Trasacco, Ortussio, San Benedetto de Marsi in Pescino, kjer se je živahno zanimal za položaj prebivalstva in o pomožni službi. Bili so sneženi zameti. Prebivalstvo je priredilo kralju ovacije.

Ob 3 popoldne se je vladar vrnil v Avezzano, odkoder je odpotoval z vlakom nazaj v Rim. Na kraljevi ukaz je odpeljal vlak s seboj 40 ranjenih in 40 beguncev, med njimi 12 otrok, v Rim.

Demonstracije v Italiji za in proti intervenciji Italije.

RIM, 20. (Kor.) Ko je odvetnik Romualdi v Arezzu hotel pričeti neko od privržencev intervencije Italije prirejeno predavanje, mu je zbrano občinstvo zabranilo govoriti, kričaje mu: Doli z vojno! Prišlo je do spopada: privrženci intervencije so se morali umakniti.

Privrženci intervencije, ki so hoteli prirediti včeraj manifestacijo pred avstro-ogrskim konzulatom v Ženevi, so bili ravnotako kot pri sličnem poskusu pred nemškim konzulatom, od karabinerjev prepodeni. Aretiranih je bilo pet oseb.

Novo italijansko društvo: Comitato per la tutela degli interessi nazionali.

BASEL, 20. (Kor.) Kakor poroča »Nationalzeitung« se je v zadnjem času zasnovalo društvo »Comitato per la tutela degli interessi nazionlai« pod častnim predsedništvom senatorja Mazzella. Pristopila je že cela vrsta senatorjev, med temi profesorja Della Vedova in Alessandro Chiapelli. Osrednji svet sestoji nadalje iz več poslancev. Odbor namerava zapričeti z akcijo, v svrho, da se z zbiranjem podpisov dokaže pravo mnenje države nasproti vojnim spletkarijam.

Avdijenca pri cesarju.

DUNAJ, 20. (Kor.) Cesar je sprejel danes dopoldne v Schönbrunnu vojvodo Pavla meklenburškega v privatni avdijenci.

Odredbe deželnobrambnega ministra.

DUNJ, 20. (Kor.) »Korrespondenz Wilhelm« poroča: Deželnobrambno ministrstvo je sporazumno z vojnim ministrstvom odredilo, da se črnovojniški obvezanci, ki imajo svoja službena opravila pri vojni pošti ali rezervnemu brzojavu, ne vpokličejo k četnemu službovanju tudi ne tedaj, če so bili pri naboru pripoznani kot sposobni za črnovojniško službo z orožjem. Ta odredba velja sporazumno z vojnim ministrvom tudi za skupno armado.

Nadvojvoda prestolonaslednik v obiskih pri nemškem cesarju.

DUNAJ, 20. (Kor.) Nadvojvoda Karl Fran Josip odpotuje danes v Berlin, od tam pa odpotuje v nemški glavni stan, da obišče Nj. Veličanstvo nemškega cesarja.

Razmere v nemški socijalni demokraciji.

BERLIN, 19. (Kor.) V »Vorwaertsu« se pritožuje predsednik socijalistične stranke, ker se v inozemskih strankinih organih neprestano objavljajo dopisi, ki poročajo napačno o pravem notranjem položaju v nemški socijalni demokraciji. Neki članek v »Humanite« zatrjuje, da napreduje duh opozicije v vrstah organizirane socijalne demokracije. Zato se pojavljajo vedno nova znamenja. Obžalovanja vredno je, da se pusti inozemsko strankino časopisje prevarati od slabo informiranih poročevalcev, ki razpihujejo vsako najmanjšo stvar, v resnici važna dejstva pa zamolče.

Nemški profesor Hitzsch o odstopu grofa Berchtolda.

BERLIN, 20. (Kor.) V listu »Kreuzzeitung« se bavi profesor Hitzsch z odstopom ministra za zunanje zadeve grofa Berchtolda, ki je bil vedno zvest zavezniški prijatelj Nemčije ter izvaja: Ozrimo se na pretečene mesece vojne. To storimo lahko samo z zavestjo popolnega zadoščenja. To je prva vojna obče vojne obveznosti, ki jo bije Avstro-Ogrska in sploh prva skupna ljudska vojna. In kako enotno in združeno stoji tu v tem in vojaškem oziru. Poizkusi, zapeljati posamezne narode k izdaji, so se razbili ob odločnosti Avstro-Ogrske. Članek povdarja potem občudovanja vredno gospodarsko silo Avstro-Ogrske.

Poroka kneza Hohenzollern z bavarsko princezinjo Adelgundo.

MONAKOVO, 20. (Kor.) Minister kraljeve hiše in zunanjih zadev grof Hertling je izročil danes ob enajsti uri dopoldne ob navzočnosti kraljevske dvojice, članov kraljeve hiše in knežje družine Hohenzollern ter spremstva poročno funkcijo med knezom Hohenzollern in bavarsko princezinjo Adelgundo. Cerkveni obred je opravil kardinal nadškof pl. Bettinger. Ob poluene je bil galadiner, katerega so se udeležili vsi navzoči knežji člani. Kralj Ludovik je napil novoporočencema.

Ob 3. uri 55 minut je knežja dvojica z dednim princem s posebnim vlakom odpotovala z Monakovega.

Odlikovanje moskovskega metropolita.

BAZEL, 20. (Kor.) Glasom nekega petrograjskega poročila lista »Baseler Nachrichten«, je podelil car moskovskemu metropolitu Makariju zgodovinski križ patrijarha Nikona. — S tem je pričakovati v kratkem zopetno ustanovitev patrijarhata v Moskvi.

Knez Waleski v Belfortu.

BELFORT, 20. (Kor.) Danes je prispel semkaj inkognito knez Waleski, ki si je ogledal vojaške naprave, posebno pa utrdbe in se je podal nato k fronti v zgornji Alzaciji.

Informacijski proces za škofa dr. Hefterja.

SOLNOGRAD, 19. (Kor.) Danes se je vršil v knezoškofijski palači informacijski proces za knezoškofa dr. Hefterja.

Želodčna bolezen v Blonjah pri Varšavi.

KOPENHAGEN, 19. (Kor.) »Warszawski Dnewnik« poroča, da je prebivalstvo zapustilo mesto Blonie. V okolici mesta vlada strašna beda. Mesto samo nudi žalostno sliko. Namestnik varšavskega guvernerja Gresser in zdravniški nadzornik Brand sta se podala v Blonie, da se informirata o značaju želodčne bolezni, ki se je pojavila med prebivalstvom, vendar pa konstatirata, da ni nobene nevarnosti.

Tri letala nad Teršelingom.

AMSTERDAM, 19. (Kor.) »Telegraaf« poroča iz Teršelinga: Tu so šla opoldne mimo tri letala, ki so letela v zapadni smeri.

Spopad med stavkujočimi delavci in policijo.

THEODORE ROOSEVELT (New Jersey), 20. (Kor.) Pri spopadu več sto stavkujočih delavcev kemične tovarne s policijo, kjer se je streljalo z revolverji, je bil en delavec ubit, devetnajst pa ranjenih, med temi trije močno.

Nezgoda na morju.

AMSTERDAM, 19. (Kor.) Listi poročajo iz Vlissingena: Popoldne je zadela na Skaldi v bližini Nieueve Sluis neka motorna šalupa na mino. Vozilo, na katerem je bil en oficir s štirimi možmi, je bilo vrženo daleč naprej. O žrtvah nesreče so našli le posamezne dele trupla.

Položaj v Mehiki.

WASHINGTON, 19. (Kor.) Državni departma poroča: Mesto Mehiko je dobro zavarovano. Policijska služba je dobra. Nekaj motiteljev miru je bilo usmrčenih. Prebivalstvo je radi splošnega položaja precej vznemirjeno.

Vojna in rusko občinstvo.

»Tempsov« petrograjski poročevalec, ki je dospel pred kratkim v Rusijo, je poslal svojemu listu zanimiv dopis o svojih vtisih v Rusiji, ki ga je ponatisnil ogrski list »Magyarorszag«. Dopisnik pravi:

Prišel sem preko Rumunske meje v Rusijo. Pričenši od rumunske meje, je videti povsod isto sliko. Na postajah se nahajajo vlaki polni ranjencev in pa vlaki s četami, ki gredo na fronto. Povsod, vsepovsod, je videti vojake. Na progah, ki vodijo v Moskvo in Petrograd, sem srečal vse polno častnikov. Nekateri so bili ranjeni, toda večina ni ranjena, ampak so odšli na dopust, ki jim je bil dovoljen, da se odpočijejo. Videl sem sama vesela lica, z izrazi miru in uverjenjem v zmago. Fizijognomija častnikov, je čisto drugačna. Na licih jim je čitati lahko brezbrižnost mestnega življenja, na drugi strani pa divjo odločnost.

Obleke teh častnikov dokazujejo, da je zimska vojna tu mnogo hujša, nego pri nas na Francoskem ali v Flandriji. Obleka častnikov je prava izložba krzna: astrahan, lisica, vidra, kuna in vse mogoče druge živali ogrevajo častnike, ki odhajajo na vojno. Vso pot je na mene naravnost izredno vplivala neobičajna mirnost ljudi, oni hladni mir, s katerim čakajo ljudje ranjence in gledajo na drugi strani vozove z municijo. Vsakdo izvršuje svoje delo hladnokrvno, kakor da sploh nikoli ne bi delal kaj drugega.

V Petrogradu sem naletel na deževno vreme in slabo razpoloženje. Zdi se mi, da čutijo tu močnejše posledice vojne kakor v Moskvi. Potrograd napravlja vtis ogromne bolnišnice. Na vseh palačah knezov in aristokratskih klubov, na šolah, na vseh javnih zgradbah sem videl zastave Rdečega križa. Bolnikom in ranjencem pa strežejo povsod gospe v belih oblekah.

Gledališko življenje v Petrogradu je dosti veselo. Vsa gledališča so odprta, vendar pa so se morala zavezati, da dajo del dohodkov za revežc na Poljskem, v Srbiji, Črnigori ali Belgiji. V Moskvi je razpoloženje manj navdušeno kakor vPetrogradu. Sicer so tudi tu popolnoma prepričani o končni zmagi, vendar pa čutijo bolj težo žrtev kakor kje drugje. V cerkvah se vrše vsak dan maše za srečen izid vojne. Počasno napredovanje vojnih dogodkov težko tlači petrograjsko razpoloženje, dočim se nasprotno v Moskvi drže znanega Kuropatkinovega gesla: »Potrpljenje! Naj se zgodi, kar se hoče, samo potrpljenje!« Še pred par tedni se je rusko časopisje mnogo bavilo z balkanskimi narodi. Pričakovali so, da se bodo Rumuni, Bolgari in Grki genili in stopili z nevtralitete. Toda sedaj so se že popolnoma pomirili in sprijaznilil z mislijo, da ni pričakovati nobene akcije teh držav in so zato popolnoma opustili običajno balkansko kroniko. Ruski listi so prepričani, da bodo zmagali zavezniki tudi brez Balkana.

Domače vesti.

„Edinost" za družbo sv. Cirila in Metoda. G. Makso Cotič je prejel od glavnega vodstva družbe sv. Cirila in Metoda nastopno pismo:

„Povodom petindvajsetletnice Vašega vztrajnega in uspešnega, narodni probuji primorskih Slovencev posvečenega delovanja Vam je došlo od vseh strani mnogo iskrenih čestitk Tega redkega in pomembnega slavja se hvaležno spominja tudi vodstvo šolske Družbe sv. Cirila in Metoda: saj **so krasni uspehi naše družbe v Trstu in okolici nemala zasluga „Edinosti".** Vaš list je dramil, klical, vabil rodoljube k nesebični požrtvovalnosti za našo najdražjo svetinjo, za narodno šolstvo, s katerim je ustvarjena podlaga narodnega obstoja in napredka.

Blagovolite torej, velespoštovani gospod urednik, vsled enoglasnega sklepa družbinega vodstva z dne 13. t. m. sprejeti naše prisrčne čestitke z iskreno željo, da delujete z enako vnemo še nadalje za našo narodno stvar.

Vodstvo družbe sv. Cir. in Met. v Ljubljani dne 13. januarja 1915.

Andrej Senekovič, prvomestnik. Dr. J. Slebinger, tajnik.

Vojna in naše zadružništvo. V prvi letošnji številki „Zadruge" razpravlja ured. nik Miloš Stiller o posledicah sedanje vojne za naše gospodarsko življenje in posebno za naše zadružništvo. Prihaja pa do naslednjega tolažljivega zaključka:

Dosedanje razmere so pokazale, **da je gospodarska in družabna podlaga našega zadružništva zdrava.** Ako bi tega ne bilo, bi bil vojni vihar zadružno organizacijo že uničil. Iz tega dejstva smemo zajemati zaupanje tudi za svoje bodoče delo. Doslej, v mirnih časih, smo pravili, da hočemo z zadružnim delom služiti gospodarsko šibkim krogom, Če je tako delo bilo potrebno poprej, tedaj je zdaj še potrebnejše. Zato delajmo vztrajno naprej! Mnogo nas je še določenih, da stopimo pod orožje, predno bo vojska končana! Pokler pa smo še doma, posvetimo vse sile zadružnemu delu, kajti tudi v tem vidimo prevažno pripravo za boljšo gospodarsko bodočnost!

Zvišanje pristojbin rodbinam ujetih ali pogrešanih gažistov, gažijskih aspirantov in podčastnikov po poklicu. Nj. ces. in apostolsko Veličanstvo je blagovolilo z najvišjo odločbo z dne 30. decembra 1914 najmilostnejše odrediti, da se od 1. januarja 1915 pričenši za dobo mobilizacije 1. zviša rodbinam v vojni ujetih gažistov in gaž. aspirantov tekoča sustentacija na dvojno izmero zneska, ki se normalno izplačuje, 2. dovoli rodbinam v vojni ujetih podčastnikov aktivnega stanja doklado k rodbinskim pristojbinam v izmeri ženi pripadajoče sustentacije v znesku 30 kron mesečno, 3. dovoli, da rodbine pogrešanih gažistov in gaž. aspirantov še nadalje dobivajo tekočo sustentacijo v navadni izmeri, in 4. da rodbine pogrešanih podčastnikov aktivnega stanja še nadalje dobivajo tekočo sustentacijo za žene in otroke, potem servis za razsvetljavo, kuhanje in kurjavo za celo rodbino, nadalje je blagovolilo pooblastiti vojno ministrstvo, da ukrene, kar je nadalje potrebno. C. in kr. vojno ministrstvo je zdaj odredilo: a) pravica do zvišanih rodbinskih pristojbin se prične za rodbine oseb, ki so bile pred 1. januarjem 1915 prišle v vojno ujetništvo ali ki se pogrešajo, s 1. januarjem, za rodbine oseb, ki so bile po tem terminu v vojni ujete ali se pa pogrešajo, s prvim dnem tistega meseca, ki sledi dnevu, odkar se pogreša poglavar rodbine. b) Za konec zvišanj pristojbin veljajo splošno enaka določila kakor za normalne rodbinske pristojbine. Če pa se rodbinski poglavar vrne pred koncem mobilitete iz vojnega ujetništva ali se — kot pogrešan — zopet sprejme v linijo, tedaj preneha zvišanje rodbinskih pristojbin z zadnjim dnem meseca, v katerem se je vrnil. c) Zvišane rodbinske pristojbine mora kakor normalne rodbinske pristojbine uradno nakazovati vojna likvidatura

ter jih izplačevati potom poštne hranilnice. d) Za mesec januvarij 1915 odpadajoče kvote zvišanih rodbinskih pristojbin mora vojna likvidatura obenem z rodbinskimi pristojbinami za mesec februarij 1915 nakazati. — Vojno ministrstvo je nadalje odredilo, da se mora za to zvišanje pri vojni likvidaturi posebej prositi. Da ne nastanejo nesporazumljenja, moramo izrecno povdarjati, da se ta odredba nanaša edinole na rodbine **aktivnih častnikov (tudi praporščakov in kadetov) in aktivnih podčastnikov** (torej dalje služečih narednikov in četovodij) in pa na **rezervne častnike (tudi praporščake in kadete)**. Rodbine rezervistov in črnovojnikov, ki niso častniki, ne dobivajo na podlagi te naredbe nič. Med gažiste in gaž. aspirante spadajo namreč tudi rezervni častniki, in naredba se v tem oziru ne nanaša samo na aktivne častnike. Pač pa se to zvišanje rodbinskih pristojbin omejuje samo na **aktivno služeče podčastnike**. Rodbina ujetega praporščaka, naj bo vojak po poklicu, rezervist ali črnovojnik, dobiva namesto dosedanjih 94 kron 188 kron mesečno, rodbina ujetega poročnika namesto dosedanjih 122 kron 33 vinarjev 244 kron 66 vinarjev mesečno, rodbina ujetega nadporočnika namesto 142 kron 33 vinarjev 284 kron 66 vinarjev.

Za naše vojake v vojni. Damski odsek vojno-oskrbovalnega urada poroča: Z ozirom nato, da pride vsak dan veliko število oseb moštva, oziroma pripadnikov njihovih družin prosit v lokal komiteja za sredstva za varstvo proti mrazu, se sporoča, da mora tržaški oskrbovalni komite kot pomožni organ vojno-oskrbovalnega urada na Dunaju poslati darove na mesta, določena od vojnega ministrstva. Razdelitev sredstev proti mrazu na posameznike more dovesti do neprijetnosti in škoduje posebno namenu nabiranja, da se pomaga na fronti se borečim vojakom. Zato se v bodoče posameznikom sredstva proti mrazu ne bodo več razdeljevala. Vojno-oskrbovalni damski komite je sicer v zadnjem času odposlal vsa sredstva proti mrazu direktno kaderskim poveljstvom domačih četnih oddelkov z namenom, da se jih izroči na vojno odhajajočim četnim oddelkom. Posamezno obdarovanje vojakov v Trstu torej ni potrebno. Prošnje ubožnih rodbin v vojni se nahajajočih vojakov se bo v bodoče upoštevalo le toliko, da bodo ta sredstva za varovanje proti mrazu odposlana poveljstvom v obdarovanje potrebnih. Z ozirom na številne reklamacije, ki prihajajo na komite radi nedostavitve potom Lloydovega oskrbovalnega oddelka odposlanih božičnih darov, se naznanja, da je imel komite le nalogo, sprejemati zaboje in jih odposlati na mesto, določeno od III. kornega poveljstva. To se je zgodilo. Če veliko število paketov dosedaj še ni bilo izročenih adresantom, je iskati vzroka v tem, da je vojnopoštni promet pri slabem vremenu in radi slabih prometnih poti zelo otežkočen. Radi tega pritoževanja na komite ali na oskrbovalno upravo avstrijskega Lloyda, nimajo nobenega pomena. Po semkaj došlih informacijah je večina božičnih darov že bila izročena četam.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil Lovrenc Čuk, doma iz Trebič štev. 120 pri Trstu. Od 25. avgusta, ni bilo nobenega glasu o njem, to je 4 mesece in 3 tedne. Vsi njegovi znanci so bili uverjeni, da ni več med živimi. Njegov lasten brat Jakob, je pisal domov staršem, da Lovrenc ne piše in ne bo pisal več. Oh! koliko žalosti in skrbi je prestala uboga žena Marija s svojo hčerko. Ali žalost se je spremenila v veselje. Prejela je pismo, ki se glasi: »Draga Marija«! Predno ti nadalje pišem, Te presrčno pozdravim Tebe in Valerko. Pozdravi vse: očeta in mater, brate in sestre, svake in neveste, vse striče ve in z eno besedo vse skupaj. Pišem Ti, da sem ujet v Rusiji. Voščim Tebi, in vsem skupaj vesele božične praznike, da bi zdravi in veseli ostali, kakor sem jaz. **Zame je prav dobro,** hvala Bogu in tako želim tudi vam«. Pismo je hodilo 28 dni. v tolažbo vsem tistim, ki jim njihovi dolgo ne pišejo. Zbogom.

Iz srbskega ujetništva sta se javila Anton Lukša, poštni uradnik, in učitelj Adam Sardoč, ki sta oba služila pri 5. domobranskem pešpolku. — Pišeta, da se jima godi dobro.

„Slovensko dekle v Trstu". Pod tem naslovom smo prejeli vojnopoštno dopisnico, vojna pošta 32, 11. jan. 1915. Nemški dopis na drugi strani se glasi v slovenskem prevodu: „V imenu vseh svojih podrejencev se prisrčno zahvaljujem za poslane zimske predmete. — Tinkl, poročnik, divizijsko trensko poveljništvo štev. 6, oddelek 0130. Sopodpisanih je več imen, kakor: S. Benko, Bradač, Marczuk Štefan, Jan Wacyk, Wasyl Kvamicia, Nykola Holinyj, Jan Lewczak, Leiser Salz, V. Albinowatz (?).

Kron 258.429 je prejela češka „Matice Školska" lani izvenpodružničnih prispevkov t. j. od posameznikov, društev, občin, okrajnih zastopov in denarnih zavodov.

„Svetovne vojske" je izšel 6. zvezek. Dobiva se v knjigarni Jaka Štoka v Trstu, ulica Molin piccolo 19.

„Zveza Jugoslovanskih Železničarjev". Odborniki in zadružniki ZJŽ so naprošeni, da se zanesljivo udeleže važnega posvetovanja, ki se vrši **jutri**, v petek, dne 22. t. m. ob 7 in pol zvečer v prostorih društvene gostilne NDO., ulica Commerciale.

Grozna nesreča: ženska v plamenih. 40letna Marija Gaberšič, stanujoča v ulici dei Giuliani štev. 22, je včeraj dopoldne kuhala kosilo za svojo družino. Bilo je okoli enajstih: nesrečnica se je malo preveč približala s hrbtom plamenu, ki je plapolal na ognjišču in pri tem se ji je vnela obleka. Nato je pa nesrečnica, vpijoča na pomoč, zbežala iz stanovanja na ulico, kjer je veter še bolj razpihal ogenj, tako, da je bila v hipu vsa v plamenih. Na njeno grozno vpitje so prihiteli mesarji iz neke bližnje mesnice, ki so jo zavili v nek prt in s tem pogasili ogenj, nakar so jo prenesli v mesnico, kamor je bil telefoničnim potom pozvan na pomoč zdravnik z zdravniške postaje, ki je konstatiral, da je uboga žena težko ožgana in da je njeno stanje skoraj brezupno. Vbrizgnil ji je nekoliko morfina in jo dal nato prepeljati v mestno bolnišnico. Reva je hudo ožgana po nogah, po hrbtu in po rokah. — Snoči ob 11. uri je bila še pri življenju.

Umrli so: Prijavljeni dne 20. t. m. na mestnem fizikatu: Venutti Angel, 30 let, Rojan štev. 705; Decarli Ema, 8 mesecev, Vrdela štev. 1209; Sancin Karel, Škedenj štev. 304; Zorn Josip, 71 let, Sv. Marija Magdalena spodnja štev. 198. — V mestni bolnišnici dne 17. t. m.: Korissoj Josip, 30 let; Stanček Marija, 67 let; Furlan Ana, 72 let; Vignaga Ivan, 33 let; Parovel Olga, 21 mesecev.

Deželno sodišče.

Zaradi pevanja pesmi »Onam', onamo!«

Snoči, pričenši ob petih, se je pred sodniki deželnega sodišča vršila razprava proti 25-letnemu učitelju ljudske šole v Jurdanih v Istri, ki je bil obtožen, da je početi meseca novembra l. 1912., kakor učitelj poučeval otroke na ondotni ljudski šoli v pevanju pesmi »Onam', onamo!« in to večkrat, vse do meseca julija l. 1914. ter daje s tem hujskal na preziranje in mržnjo proti edinstvu državne zveze in proti državni upravi, torej zločina motenja javnega miru.

Razpravi je predsedoval podpredsednik deželnega sodišča Clarici, obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Tomicich, a branil je obtoženca dr. Josip Mandić.

Obtoženec, ki je že skoraj šest mesecev v preiskovalnem zaporu, je na predsednikovo običajno vprašanje, če se priznava krivega, rekel, da ne. Priznal je, da je v šoli pel z otroci in jih učil peti pesem »Onam', onamo. Bilo je meseca novembra l. 1912. Dne 4. tistega meseca je imela biti vsakomesečna konferenca. Sestavil je torej svoj učni program, v katerega je kakor predmet podučevanja v petju uvrstil pesem »Onam', onamo!« To pa zato, ker je hotel svojim učencem nuditi le boljše stvari, ker je pesem res nekaj lepega. To je storil le iz estetičnih ozirov. Na učiteljski konferenci v Kastvu — ker je šola v Jurdanih le ekspozitura šole v Kastvu — je predložil in prečital svoj učni program, ki je bil tudi sprejet.

Ker mu je predsednik nato predočil, da trdijo učiteljice Sava Zahija, Marija Kinkela in Darinka Trinajstić, da niso na rečeni konferenci slišale v njegoovem učnem programu omeniti pesmi »Onam', onamo«, je obtoženec rekel, da je že možno, da niso slišale, če niso pazile. — Poučeval da je otroke v pevanju te pesmi le kak poldrugi mesec. S poučevanjem pevanja te pesmi pa nikakor ni mislil žaliti Avstrije, posebno, ker po njegovem mnenju nima pesem Avstriji sovražne tendence, pač pa je naperjena proti Turkom. Sicer pa niso otroci imeli niti pojma o besedilu pesmi. Učil je pa seveda otroke peti tudi avstrijsko cesarsko himno. — Na predsednikov poziv je obtoženec citiral besedilo pesmi »Onam', onamo«. — Rekel je, da ni res, da je rekel Franu Mohoroviću, da ne more več živeti v naših krajih ter da hoče v Srbijo. Ker mu je predsednik očital, da se je neki dečko, imenom Dubrović pritožil doma staršem, da če ne peva »Onam', onamo« dobi batine, je obtoženec rekel, da to ni res, pač pa da bi bil učenec zato kaznovan po pedagoških predpisih, ker disciplina je temelj šole.

Priča **Fran Mohorović** je povedal, da mu je obtoženec, ki je večkrat občeval ž njim, rekel nekoč: »Tu so sami ludjaci i divljaci i ja ću poć od ovuda!« Ni mu pa rekel, kam da misli iti. In tudi on, priča, ni rekel orožniku Grilu, da mu je obtoženec sam rekel, da misli iti v Srbijo, pač pa je rekel orožniku, da je to čul od drugih ljudi. Če priča Gril to drugače trdi, ga najbrže ni prav razumel.

Priča orožnik **Anto Gril** je potrdil, da mu je Mohorović povedal, da mu je Ujčić sam rekel, da bo šel v Srbijo. Ko predsednik nato pozove Mohorovića in ga vpraša, kaj pravi on nato, ostaneta priči Gril in Mohorović vsak pri svoji trditvi.

Zaslišani so bili nato štirje otroci, 11 in polletni Albert Dubrović, 11 letna Milka Jurdan, 11letni Andrija Kuzmas in 13letna Amalija Jurdan. Na predsednikovo vprašanje potrdijo —seveda so bili zaslišani vsak posebej —, da poznajo pesem »Onam', onamo«, katero jih je učil peti učitelj Fran Ujčić. Ne vedo povedati natančno koliko časa so peli to pesem in kdaj so jo peli zadnjič. Na vsak način izhaja jasno, da so jo peli precej časa pred izbruhom sedanje vojne in potem nič več. Obenem povedo otroci, da jim obtoženec ni tolmačil besedila pesmi. Učil jih je peti tudi cesarsko himno. Milki Jurdan je predsednik velel, naj zapoje pesem »Onam', onamo«. Deklica je le s težavo spravila iz sebe prva dva stiha, a še to le s pomočjo državnega prevdnika. Nato ji je pa predsednik velel, naj zapoje cesarsko himno, a ta ji je tekla popolnoma gladko. Isti poskus se je vršil in z enakim vspehom z 11 letnim Andrijem Kuzmašem, ki je tako majhen, da so ga morali postaviti na stolico, da je videl preko ograje, in ravno tako tudi z Amalijo Jurdan, ki je sicer znala nekoliko bolje tudi »Onam', onamo«.

Nato je predsednik prečital razne spise, nakar je branitelj dr. Mandić predlagal, da se prečita pismo, ki mu je je glede te pesmi pisal znani slavist prof. Jagić. Sodišče je sprejelo ta predlog in predsednik je prečital pismo, v katerem prof. Jagić pravi, da je pesem »Onam', onamo« običajna med Hrvati in sploh med Jugoslovani, ki jo pevajo javno na koncertih, ne da bi imel kdo kaj proti temu. Branitelj je še predložil sodišču »Antologijo srbske lirike«, izdano po »Hrvatski Matici« l. 1911., v kateri je natisnjeno doslovno vse besedilo te pesmi. Branitelj je stavil še druge predloge v dokaz, da se je ta pesem l. 1912. pela celo v Trstu v »Narodnem domu« o priliki koncerta v prid srbskemu Rdečemu križu za časa balkanske vojne. Te predloge je pa sodišče odbilo.

Državni pravdnik je v svojem govoru zahteval, da se obtoženca obsodi v smislu zakona, ker je dokazano, da je otroke učil v pevanju te pesmi.

Branitelj dr. Mandić je pa dokazoval, da s tem ni obtoženec zagrešil nikakega zločina, ker ta pesem ni nikakor naperjena proti Avstriji, pač pa proti Turkom. Če bi bila naperjena proti naši državi, bi bila že prej prepovedana: konfiscirana bi bila v »Antologiji srbske lirike« in tudi komisar, ki je prisostvoval omenjenemu koncertu v »Narodnem domu« v Trstu l. 1912. bi je ne bil pustil peti.

In sodišče je res oprostilo obtoženca z motivacijijo, da ni ne tendenca, ne vsebina pesmi »Onam', onamo« sovražna Avstriji.

Na predlog državnega pravdnika, ki je prijavil nočnostno pritožbo, je pa sodišče sklenilo, da ostane Fran Ujčić, vzlic oprostitvi še dalje v zaporu.

Vesti iz Goriške.

Sožalna izjava goriškega deželnega odbora glede potresa v Italiji. Goriški deželni odbor je glede na potres v Italiji poslal sožalno izjavo papežu in italijanskemu ministrskemu predsedniku Salandri. Izjava povdarja odkritosrčno sočutje italijanskemu narodu radi velike škode, povzročene po potresu.

V Slobodskem v Rusiji je v ruskem ujetništvu, kakor poročajo razna poročila, jako mnogo naših rojakov. Sedaj se je izvedelo za imena sedemnajst Furlanov, kateri so v ujetništvu v Slobodskem. Urad za ujetnike, ki se nahaja na Dunaju I., Jaromirgottgasse 6, bo naznanjal odslej deželnemu društvu Rdečega križa v Gorici imena vseh naših sodeželanov, ki se nahajajo v ruskem ujetništvu. To se bo godilo sproti, kakor bo dobival omenjeni urad na Dunaju seznam ujetnikov od strani ruskega Rdečega križa. Tako se bo izvedelo za marsikoga, o katerem se sedaj misli, da je mrtev.

Za nadporočnika je imenovan črnovojniški poročnik dr. Karol Podgornik, odvetnik v Gorici.

Legar v Tržiču. V času od 10. do 16. t. m. je bilo v Tržiču devet novih slučajev legarja. En slučaj se je pripetil v Ronkih. V Červinjanu pa je bil en slučaj škrlatine.

V Podsabotinu v družini Gravnarjevi so mislili vsak dan na Antona in Otona, ki sta bila odšla v Galicijo na bojno polje, pa ni bilo o njih nobenega glasu že od srede avgusta ne. Mislili so že, da sta gotovo mrtva, ker le ni hotelo biti nobenega poročila. Žalost v hiši Gravnarjevi pa se je spremenila v veliko veselje, ko so te dni dobili pismo iz Sibirije, v katerem naznanjata, da se nahajata v ruskem ujetništvu.

Cigan pred vojno sodnijo v Gorici. — Šestdesetletni cigan Engelbert Majer je bil aretiran ob času mobilizacije, ker se je potegoval za Srbijo v svojih pogovorih in trosil okoli vznemirljive vesti. Odpeljali so ga v Ljubljano, odkoder so ga privedli te dni v Gorico ter postavili pred vojno sodnijo, ki ga je oprostila obtožbe. Proti oprostitvi je podana ničnostna pritožba.

Da se je izražal vznemirljivo glede na vojno, tega je bil obtožen Ivan Butignon in postavljen pred vojno sodnijo, ki pa se je izrekla za nekompetentno ter je akte izročila civilni sodniji.

Na osem mesecev ječe s posti je bil obsojen pred vojno sodnijo v Gorici Anton Pušpan iz Kojščanske županije, ker se je zavzemal za republiko proti sedanji ustavni obliki.

Krive obdolžitve je bil obtožen krčmar Alojzij Podberšič. Tožil ga je Josip Vida. Pred sodnijo v Gorici je bil Podbršič obsoen na tri mesece zapora.

Za hrano hčeram brezposelnih v Gorici skrbi poseben odbor, namreč za hčere brezposelnih Italijanov. Za darove skrbijo zlasti italijanske dame. V času od 15. oktobra do konca decembra je odbor razdelil 5460 porcij miništre in kosov kruha.

Precejšnjo množino, mleka baje škodljivega zdravju, je zaplenil te dni tržni komisar v Gorici. Kdor kvari mleko, zasluži v resnici eksemplarično kazen.

XXIV. Izkaz darov

deželnemu vojnopomožnemu odboru c. kr. namestništva došli darovi v podporo družin vpoklicanih vojakov:

G. Fritz Egel, Trst K 500, g.a Alojzija Geleick-Anicini K 15, c. kr. okrajno glavarstvo v Voloskem K 17, Trg. in navtiška akademija, navt. odd. Trst 36·14, Zbirka „Piccola" (8. 1.) K 20, g.a Kristina Werner Trst K 10, Pušica v „Schillervereinu" K 2.

Skupaj K 600·14
Prenos iz seznama XXIII K 132430·41

Skupna svota K 133030.55
in frankov v zlatu 100.

Za Rdeči križ.

Tržaški zoologični park v Barkovljah po gosp. C. Tercnovigu K 3·—, Josip Pavlizza K 14·—, gospa Amalija ud. Deperitzova 1 naslonjač.

Listnica uredništva.

„Izgubljeni vojaki". — Ulica dei Toro štev. 1. Pisati je treba ali v dotičnem jeziku, ali pa italijanski.

Poslano*)

Izjava.

Podpisani se srčno zahvaljujem gospodu Rudolfu Puntarju, mesarju na Proseku, ker mi je odpustil in ne bo proti meni sodnijsko postopal radi nepremišljenega žaljenja njegove osebe dne 4. januarja t. l. v gostilni „Gospodarskega društva" na Proseku.

PROSEK, dne 20. januvarja 1915.

ŠEMIC FRAN.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleva zakon.

CEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Pertot, urar, ulica Stadion št. 26!! 16

Štedilne družinske peči :: za pečenje kruha itd. po K 7·50, medena obešala za zavese K 3·50, prodaja CESCA, Trst, ul. Caserma štev. 14 29

Službo išče vpokojenec samskega stanu, kot skladiščar, zidovalec, pisarniški pomočnik, sluga kjerkolisibodi. — Naslov pove Inseratni oddelek Edinosti pod štev. 30 30

Postrežnica za pisarno ali pri mali družini išče službo od 9 in pol zjutraj do 2 popoldne. Prijazne ponudbe pod „Štefanja" na Ins. odd. Edinosti. 103

Išče se vešča gospodična za poduk na citre. — Ponudbe pod „Citre" na Inseratni oddelek „Edinosti" 34

Iščem dečka, če mogoče izurjenega za točilnico-buffet. Prednost imajo oni ki govore slovensko in nemško. Ponudbe pod „Deček" na Ins. odd. Edinosti. 35

Meblovana soba zračna, se odda takoj v ulici Commerciale štv 11, III. nadst. 4003

Odda se solnčna soba z dvema posteljama v ulici Belvedere 12, vrata 15. 4 15

Različne meblirane ali prazne sobe, za eno ali dve osebi, kakor tudi meblirano ali prazno stanovanje se oddajo takoj v najem v sredini mesta. Ugodne cene. Ulica Commerciale 9 pritličje. 100

Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš oče, brat itd. gospod

Andrej Kante

dne 19. t. m. preminul. Pogreb se vrši danes 21. t. m. iz hiše žalosti v Repnču,

REPNIČ, dne 21. januarja 1915.

Žalujoči ostali.

Prostovoljna dražba.

Na predlog Mestne hranilnice v Radovljici se bo vršila v sredo dne 27. januarja t. l. na c. kr. okrajni sodniji v Gorici soba štev. 7

prostovoljna dražba

posestva vl. št. 165 d. o. Gorenja Tribuša (prejšnji lastnik Franc Šauli iz Gorenje Tribuše.) Sodnijska cenilna vrednost je K 6810.—, najmanjši ponudek pa K 3405.—. Vsak ponudnik ima položiti 10 % varščine, kupec pa plačati skupilo v 2 mesecih po dražbi, ako bi se s hranilnico drugače ne dogovoril.

Pojasnila daje **c. kr. okrajna sodnija v Gorici ali pa dr. Treo, odvetnik v Gorici.**

Peči in petrolejski plin (brez stenja)

Popolnoma brez saj in duha

Največja kurilna moč
Največja štedljivost

En liter petrolja gori 10 20 ur.) — **Poljske kuhinje na trdi špirit (v kockah)** posebno za **vojake** neobhodno potrebne. — Električne žepne svetiljke in baterije. Peči na špiritni plin, svetiljke, kopalne peči, likalniki itd. — 95% kristalno-čisti špirit, kakor tudi vse potrebščine za svetilke WIKTORIN in **V. Schiller Trst** ulica della Caserma 17 enske zisteme.

SVOJI K SVOJIM!

Ferdinand Gombač

Trst, ulica Molin a vento (Rocol) 25

priporoča cenj. občinstvu svojo

trgovino jestvin :: in kolonijalnega : blaga

kakor tudi ŽGANJARNO.

Blago vedno sveže. - Postrežba na dom. - - - Cene zmerne in solidne

PODLISTEK

Madame Bovary

Roman. - Spisal Gustave Flaubert.

To je beseda, ki vedno doseže svoj učinek! si je mislil Rudolf.

»Da, ko bi bila ena izmed lahkomiselnih žensk, kakor se dobijo tako pogostoma, potem bi tvegal ta poskus iz egoizma in brez vsake nevarnosti za Te. Toda Tvoja pristna čustva so Te varala glede položaja, do katerega bi Te privedel ta korak. Tudi jaz izprva nisem mislil na to, tudi jaz sem počival v senci zasanjane sreče in nisem mislil na posledice«.

Menila bo, da jo zapuščam iz denarnih ozirov . . . toda tu ni pomoči, moram končati ž njo.

»Svet je okruten, Ema! Kjer bi se pokazala, tam bi naju preganjali. Izpostavljena bi bila nediskretnim vprašanjem, obrekovanju in morda celo žalitvam, žalili bi Tebe, Tebe . . . katero bi najraje postavil na prestol, Tebe, katere najneznatnejšo besedo nosim v svojem srcu kakor talisman! Za bol, ki sem Ti jo prizadejal, si moram naložiti strašno kazen . . . ločitev od Tebe. Odpotujem. Kam, sam ne vem. Popolnoma brezumen sem. Zbogom! Ostani vedno tako dobra in ohrani v spominu nesrečneža, ki Ti je prizadejal tako bolest. Nauči svojega otroka izgovarjati moje ime, da se me bo spominjal v molitvi.«

Luč na mizi je brlela. Rudolf je vstal in zaprl okno. Ko je zopet sel, si je mislil: To je ves . . . o ne, da ne prileti takoj k meni.

»Daleč bom že, ko boš prebrala te žalostne vrstice, kajti bežati hočem čim hitreje, da se izognem izkušnjavi, ako bi Te hotel zopet videti. Bodi močna! Vrnem se, in morda se bova pozneje v miru razgovarjala o najini ljubezni. Zbogom!«

Kako naj se podpišem? se je vprašal. Tvoj udani? Ne. Tvoj prijatelj? Da, to je dobro. In zapisal je:

»Tvoj prijatelj.«

Prebral je pismo še enkrat in zdelo se mu je, da je dobro napisano.

Uboga Ema, si je mislil ganjen. Gotovo me bo smatrala za trdovratnejšega od kamna. Moral bi potočiti par solz na pismo, toda ne da se mi jokati. Nalil si je kozarec vode, pomočil vanj prst in je izpustil debelo kapljo na papir. Ko je hotel zapečatiti pismo, je prijel za pečat z napisom: Amore nel cuore.

To ne gre sedaj, si je najprej mislil . . . Ah kaj, saj je vseeno.

Nato je pokadil še tri pipe in je legel k počitku.

Ko je prihodnjega dne vstal, ob dveh popoldne — spal je dolgo — je dal natrgati košek marelic. Pismo je položil na dno koška med trtno perje in je kočijažu Girardu naročil, naj nese ta košek brez odloga gospe Bovary. Večkrat je bil že uporabil tako sredstvo, če jo je hotel o čem obvestiti, in ji je pošiljal razno sadje.

»Če bo vprašala po meni,« mu je naročil, »boš dejal, da sem odpotoval. Košek ji moraš osebno izročiti, razumeš? Njej osebno.«

Girard si je nadel nov jopič, pokril košek s platnom in se je s svojimi težkimi čevlji odpravil na pot proti Yonvillu.

Gospa Bovary je ravno urejala s Felicito zavoj perila, ko je vstopil.

»To vam pošilja moj gospodar,« je dejal fant.

Emo je obšla slutnja, tako da se je zdrznila. Medtem ko je iskala po žepu denar, je vsa zbegana zrla v Girarda. Ves začuden je to opazil in ni mogel razumeti, kako more tak dar razburiti človeka. Slednjič je odšel. Ema je planila z marelicami v jedilnico, stresla iz koška marelice in trtno perje, našla pismo, ga odprla in je bežala ž njim gor po stopnjicah proti svoji sobi, kakor da bi gorelo za njenim hrbtom.

Ugledala je Karla. Nagovoril jo je, toda ni ga poslušala in je dalje dirjala po stopnjicah, hropeča in vsa iz sebe, kakor brezumna, držeč v rokah strašno pismo. V drugem nadstropju je dospela k vratom, vodečim v podstrešje, ki je bilo zaprto.

Nato se je hotela pomiriti in je hotela prebrati pismo tukaj, toda ni si upala. Lahko bi jo kdo videl. Toda kam naj bi se skrila?

Samo tu lahko berem, si je mislila.

S silo je odpahnila vrata in je vstopila. Iz strešnih opek je puhtela vročina, tako da je Ema komaj dihala. Privlekla se je do strešnega okenca, skozi katero je prodirala bleščeča svetloba.

Pred njo, onkraj yonvillskih streh se je razprostirala nepregledna pokrajina. Ob njenem vznožju je ležal trg, popolnoma prazen. Vetrnice na strehah se niso genile. S cestnega ogla je prihajal iz neke hiše šum, prekinjen od ostrega žvižganja. Bil je Binet, ki je stružil na svoji stružnici.

Naslonila se je na okenski okvir in je čitala pismo z zaničljivim nasmehom. Toda čim večjo pažnjo mu je skušala posvečati, tembolj raztresene so bile njene misli. Videla je pred seboj Rudolfa, čula je njegov glas, objemala ga je z obema rokama; srce v prsih ji je bilo močno in neenakomerno. Zrla je okoli sebe in je želela, da bi se odprla zemlja prednjo. Zakaj ne končati vsega? Kdo jo je zadrževal? Bila je svobodna. Stopila je korak naprej in je zrla na tlak.

(Dalje.)